

Spis treści

Wstęp	XIII
Wykaz skrótów	XIX
Bibliografia	XXIII
Rozdział I. Wprowadzenie do problematyki	1
§ 1. Świadczenie antycypacyjne w obrocie prawnym	1
§ 2. Wybrane ustalenia nauki o świadczeniu i ich przydatność z perspektywy przedświadczenia	9
I. Pojęcie świadczenia. Znaczenie elementu woli dłużnika przy wykonywaniu zobowiązania	9
II. Czynności przygotowawcze, świadczenia główne i świadczenia uboczne	14
III. Świadczenia jednorazowe, okresowe i ciągłe	17
§ 3. Prawne otoczenie instytucji świadczenia antycypacyjnego	18
I. Uwagi ogólne. Pojęcie zobowiązania w kontekście przedświadczenia	18
II. Tryby zawarcia umowy a przedświadczenie	20
III. Przedświadczenie w oczekiwaniu na zmianę zobowiązania	26
IV. Zobowiązania pozaumowne	27
V. Zobowiązania warunkowe	29
VI. Zobowiązania z zastrzeżeniem terminu	31
VII. Powstanie zobowiązania a jego wymagalność w kontekście przedświadczenia	32
§ 4. Przedświadczenie a instytucje pokrewne	33
I. Uwagi ogólne	33
II. Przedświadczenie a prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia .	34
III. Przedświadczenie a zadatek	37
IV. Przedświadczenie a zaliczka	38
V. Przedświadczenie a nienależne świadczenie	43
VI. Przedświadczenie a danie zabezpieczenia	44
VII. Przedświadczenie a nakłady	47
VIII. Przedświadczenie a <i>emptio spei</i>	47
§ 5. Źródła prawa istotne dla problematyki przedświadczenia	48
I. Prawo stanowione	48
II. Znaczenie Europejskich Zasad Prawa Kontraktów (PECL)	49

§ 6. Świadczenie antycypacyjne w systemie <i>common law</i> . Zarys problematyki	50
I. Uwagi ogólne	50
II. Występowanie tzw. <i>anticipated contract cases</i>	51
Rozdział II. Pojęcie, rodzaje i funkcje świadczenia antycypacyjnego	53
§ 1. Pojęcie świadczenia antycypacyjnego	53
§ 2. Przedświadczenie umowne i pozaumowne	56
I. Pojmowanie przedświadczenia w dotychczasowym dorobku literatury i orzecznictwa – zarys	56
II. Definicja przedświadczenia umownego i pozaumownego	59
§ 3. Pozostałe rodzaje świadczenia antycypacyjnego	62
I. Przedświadczenie pieniężne i niepieniężne	62
II. Przedświadczenie jednorazowe, okresowe i ciągłe	64
III. Przedświadczenie główne i uboczne	65
IV. Zaniechanie a przedświadczenie	67
V. Przedświadczenie obustronne i jednostronne	69
VI. Przeświadczenie zupełne i niezupełne (częściowe)	72
VII. Przedświadczenie symetryczne i asymetryczne	72
VIII. Przedświadczenie w postaci złożenia oświadczenia woli	73
§ 4. Tożsamość przedmiotu świadczenia i przedświadczenia	75
§ 5. Przyczyny pojawiania się przedświadczenia w obrocie oraz jego funkcje	76
§ 6. Przedświadczenie z perspektywy psychologii motywacji	84
Rozdział III. Umowa o przedświadczenie	89
§ 1. Porozumienia przedkontraktowe jako naturalne środowisko prawne dla zawarcia umowy o przedświadczenie	89
I. Uwagi ogólne	89
II. Umowa przedwstępna	90
III. Umowa o negocjacje	92
IV. Umowa ramowa i inne umowy organizatorskie (przygotowawcze)	93
§ 2. Charakter prawny umowy o przedświadczenie	95
I. Umowa o przedświadczenie a dodatkowe zastrzeżenie umowne	95
II. Związek normatywny pomiędzy zastrzeżeniem przedświadczenia a przyszłą umową ostateczną	99
III. Kauzalność umowy o przedświadczenie	103
IV. Argumenty przeciwko stanowisku uznającemu umowę o przedświadczenie za jedną z umów nazwanych	106
V. Krytyka propozycji pojmowania przedświadczenia jako stosunku rzeczowoprawnego	108

VI. Krytyka pojmowania umowy o przedświadczenie jako części umowy przedwstępnej	110
VII. Umowa o przedświadczenie jako umowa nienazwana	111
VIII. Brak potrzeby wprowadzania szczegółowej regulacji prawnej umowy o przedświadczenie	116
§ 3. Forma umowy o przedświadczenie	118
I. Swoboda formy	118
II. Forma umowy o przedświadczenie a forma spodziewanej czynności prawnej	118
III. Konkludentna i pisemna forma umowy o przedświadczenie jako typowe formy występujące w obrocie	120
§ 4. Dopuszczalność i forma przedświadczenia przeniesienia własności nieruchomości	123
§ 5. Treść umowy o przedświadczenie. Sposób oznaczenia przedświadczenia	128
§ 6. Wykonanie i skutki naruszenia umowy o przedświadczenie	133
I. Zasady ogólne wykonywania zobowiązania do przedświadczenia	133
II. Dopuszczalność dochodzenia przedświadczenia	138
III. Skutki naruszenia zobowiązania do przedświadczenia. Problem ograniczenia odpowiedzialności do ujemnego interesu umownego	141
IV. Zabezpieczenie przedświadczenia	147
§ 7. Sytuacja prawna stron stosunku przedświadczenia po należytym spełnieniu świadczenia antycypacyjnego do chwili powstania oczekiwanego zobowiązania	148
§ 8. Czas trwania umowy o przedświadczenie. Dopuszczalność odstąpienia i wypowiedzenia umowy o przedświadczenie	152
I. Terminowość umowy o przedświadczenie	152
II. Ciągłość umowy o przedświadczenie. Dopuszczalność wypowiedzenia	153
III. Odstąpienie od umowy o przedświadczenie	156
§ 9. Rozwiązanie przez strony, wygaśnięcie i zmiana stron umowy o przedświadczenie. Przedświadczenie na rzecz osoby trzeciej	159
§ 10. Przedawnienie roszczenia o przedświadczenie	162
I. Uwagi wprowadzające	162
II. Termin przedawnienia	163
Rozdział IV. Skutki prawne powstania spodziewanego zobowiązania przy przedświadczeniu umownym	167
§ 1. Pojęcie pozytywnego przedświadczenia umownego	167

§ 2. Skutki prawne powstania spodziewanego zobowiązania dla umowy o przedświadczenie	167
§ 3. Reżim prawny właściwy dla świadczeń spełnionych w wykonaniu umowy o przedświadczenie	169
§ 4. Skutki prawne przedświadczenia dla powstającego zobowiązania	171
I. Uwagi wprowadzające	171
II. Zaliczenie przedświadczenia na poczet świadczenia	172
III. Czas spełniania przedświadczenia jako czas wykonywania zobowiązania głównego	175
IV. Skutki prawne świadczenia spełnionego przedwcześnie	178
V. Przyjęcie przedświadczenia nienależytego	182
VI. Wpływ nieważności umowy o przedświadczenie na zobowiązanie definitywne	183
Rozdział V. Upadek przedświadczenia umownego i jego skutki prawne	185
§ 1. Pojęcie upadku przedświadczenia	185
§ 2. Dopuszczalność umownej regulacji skutków upadku przedświadczenia	187
I. Uwagi wprowadzające	187
II. Przedmiot regulacji umownej	188
§ 3. Obowiązek zwrotu przedmiotu przedświadczenia. Określenie właściwego reżimu prawnego. Przedawnienie roszczenia o zwrot	190
§ 4. Nieosiągnięcie zamierzonego celu świadczenia (art. 410 § 2 KC) jako uniwersalna podstawa roszczenia o zwrot przedmiotu przedświadczenia. Znaczenie regulacji z art. 411 pkt 1 KC	198
§ 5. Obowiązek zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z przedmiotu przedświadczenia. Wyzyskanie zamiast zubożenia jako przesłanka powstania roszczenia	206
§ 6. Nakłady na przedmiot przedświadczenia	222
§ 7. Wydatki, ciężary i straty związane z przedmiotem przedświadczenia	236
§ 8. Pożytki z przedmiotu przedświadczenia	239
§ 9. Ryzyko utraty i uszkodzenia przedmiotu przedświadczenia	246
§ 10. Wpływ odpowiedzialności jednej ze stron za niepowstanie zobowiązania na ich wzajemne rozliczenia	247
§ 11. Upadek przedświadczenia w stosunkach trójstronnych	248
Rozdział VI. Przedświadczenie pozaumowne	251
§ 1. Uwagi wprowadzające. Problematyka „porozumienia co do podstawy prawnej świadczenia”	251
§ 2. Przyczyny spełniania przedświadczenia pozaumownego	258
§ 3. Pozycja prawna <i>accipiensa</i> otrzymującego przedświadczenie pozaumowne	262

I. Uwagi wprowadzające	262
II. Świadomość przedświadczenia po stronie <i>accipiens</i>	263
III. Prawo odmowy przyjęcia przedświadczenia	264
IV. Pozycja względem przedmiotu przedświadczenia. Dopuszczalność korzystania	266
§ 4. Skutki powstania zobowiązania po spełnieniu przedświadczenia pozaumownego	271
§ 5. Rozwiązania w obrocie konsumenckim. Zagadnienia ogólne	271
§ 6. Regulacje w prawie wspólnotowym i w prawie angielskim	273
§ 7. Przedświadczenie w ustawie o prawach konsumentów	276
I. Wprowadzenie	276
II. Strona podmiotowa	277
III. Zakres zastosowania art. 5 PrKonsU	277
IV. Spełnienie świadczenia	279
V. Świadczenie niezamówione	283
VI. Ryzyko przedsiębiorcy	285
VII. Nienakładanie zobowiązań (obowiązków) na konsumenta	286
§ 8. Obowiązek zwrotu przedmiotu przedświadczenia	288
§ 9. Wynagrodzenie za korzystanie z przedmiotu przedświadczenia	290
§ 10. Rozliczenie nakładów na przedmiot przedświadczenia pozaumownego	293
§ 11. Przedawnienie roszczeń wynikających ze stosunku przedświadczenia pozaumownego	293
Rozdział VII. Ryzyko prawne wiążące się z wykorzystywaniem w obrocie instytucji przedświadczenia	297
§ 1. Uwagi ogólne	297
§ 2. Ryzyko niepowstania zobowiązania i nieotrzymania świadczenia wzajemnego	298
§ 3. Ryzyko przepadku przedświadczenia	299
§ 4. Ryzyko naruszenia interesów drugiej strony umowy	300
§ 5. Ryzyko wprowadzania do obrotu środków z nielegalnych źródeł	302
§ 6. Ryzyko pozorności przedświadczenia	304
§ 7. Ryzyko długotrwałości dochodzenia zwrotu przedświadczenia	305
Wnioski końcowe – podsumowanie zasadniczych tez	307
Indeks rzeczowy	313